

tej- és más
tagjai
hó 8-án dél-

ésre

gyzőkönyv-

iv hitelesi-

erjesztése, a
atóság és a
felmentvény

gválasztása.
gválasztása.
indítványok

évi március

zgatóság.

217-11

arverési

nyszék mint
szí, hogy a
iumi pénz-
ívó és neje
szenvedők
lése s jár.
ndelte

reki kir. tör-
gybecskerek
ben 1711--
u ház és 270
kikiáltási ár-
(kettő) nap-
kir. törvény-
rtandó nyíl-
ő feltételek

áltási áron
z árverésre
a kikiáltási

rtoznak az
-át, vagyis
en, vagy az
33. sz. alatt

szteri ren-
épes érték-
tteni, vagy
értelmében
történet elő-
ismervényt

i pontjai a
örvényssék
erek város

örvényssék
évi február

torisz,

vszéki bíró.

l bíró,

keze-

asalás-

alkal-

ás,

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdója
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felölts szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1904.

XXXIII. évfolyam. 50. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre --- 24 kor.
Félévre --- 12 .
Negyedévre --- 6 .
Egy hóra --- 2 .
--- Egyes szám ára 8 fill. ---

Hirdetések

e kiadóhivatalban fogadlatnak el.
Azenkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Szerda, március 2.

Mi lesz?

Nagybecskerek, március 2.

Hosszu és szokatlan téli szünet után a képviselőház tegnap ismét összeült és folytatja az abamaradt ujoncvitát.

A parlamenti élet újabb megindulásával természetes, hogy ismételtén és fokozottabb érdeklődéssel áll elének a kérdés, hogy mi lesz? Miképen fog alakulni a parlamenti élet? s mikor áll végre helyre a rend az állami életben?

Sajnos ma is ott vagyunk, ahol a szünet előtt s éppenséggel nem lehet véleményét mondani az elkövetkezendőkről. Az az egy bizonyos és mi denképpen parancsoló szükség, hogy most már a legrövidebb idő alatt helyre kell állani a rendnek, mert az ország legvitálisabb érdekeinek paragon hevertetését tovább tetlenül nem nézheti. És nem hajlandó azt tetlenül szemlélni a kormány sem, a melyre korona és többség bizalma alapján ez érdekek gondozása bízva van.

Tisza István gróf körültekintő gondossággal, aggodalmas lelkiismeretességgel dolgozik rajta, hogy a békés kibontakozásnak minden objektív előfeltételét megteremtse. A delegáción megkapta a katonai tisztú nevelés magyar szellemű reformjának teljes megvilágítását. Az októberben megnyíló iskolai évben a növendékeket már a reformált tanterv új nyelvi beosztása alapján fogják oktatni. Ma a Ház asztalára helyezi a kormány azt a törvényjavaslatot is, amely a nevelőintézetekben igen nagy számú alapítványi helyeket létesít bölcs és céltudatos beosztással. Ilyképpen a kormány praktikus intézkedéssel valósággal csábítja a magyar középosztályt, hogy az olcsó neveltetés előnyét igénybe véve, a katonai pályára küldje gyermekeit. A nemzeti szellemben reformált tanterv és

az olcsó neveltetés lehetősége valóban egymást kiegészítő céltudatos eszközök a nagy cél szolgálatában: a közös hadseregnek magyar tisztekkel való ellátásában.

De nehézzé teszi az obstrukció helyzetét a kormány — mindig objektív szempontból szólva — azzal az egyéb nagyszámú új javaslattal is, a melynek tárgyalására holnap a képviselőházat felhívja. Az előterjesztések egész sora kerül holnap a Ház asztalára és mindegyike az állami avagy gazdasági élet egy jelentős kérdésének megoldására lesz hivatva. Minden egyes előterjesztés félrelökése az obstrukciónak már eddig is kesztrves bünlaj tromát fogná szaporítani. Minő joggal akadályozhatja meg tizenkét ember a Németország megindító szerződési tárgyalásokra való felhatalmazást? Minő joggal akadályozhatja meg a körjegyzők anyagi helyzetének javítását? Minő joggal gátolhatja meg a száz millióra rugó beruházásokat? Lehetetlen, hogy mind e kérdéseket az ország előbb-utóbb elementáris erővel és félre nem ismerhető világossággal ne állítsa az urak elé!

A képviselőház már tegnap is erősen hatása alatt állott az abnormis helyzetnek. Minden oldalon nyilvánul már az erős türelmetlenség. Valaminek történni kell. Így tovább nem lehet. A kormány pedig magaslátán áll feladatának. Ez a feladat e pillanatban nem lehet egyéb, mint a helyzetnek teljes és határozott tisztázása. El kell most dölnie és pedig el kell dölnie rövidesen, vajjon lehetséges-e a békességes kibontakozás, melynek elősegítésén közel félszáztondi kormányzata alatt a kabinet fáradhatatlanul dolgozott. A hid még felégetve nincs. Tisza István gróf nyíltan hirdette a Házban, hogy ő segítségre siet és előmozdít minden olyan törekvést, a

mely a másik táborban a hazafias lelkiismeret felébredésének tanúsága. Mert a kormány egyedüli céljának a rábizott érdekek megóvását tekinti. Am azokat meg fogja óvni minden körülmények közt.

A delegáció határozatai. A hivatalos lap legutóbbi száma közli a közös ügyek tárgyalására kiküldött bizottságok határozatainak királyi jóváhagyását, mely a következőképpen szól:

A közös ügyek tárgyalására a magyar országyűlés és a birodalmi tanács részéről kiküldött s Általunk 1903. évi december hó 15-ére Bécs-be egybehívott bizottságoknak: I. az osztrák-magyar monarchia közöskiadásainak és bevételeinek 1904. évi előirányzata; II. Boszniában, Hercegovinában és a Lim-területen levő parancsnokságok, csapatok és intézetek 1904. évi rendkívüli hadseregi szükségletének fedezése; III. az 1904. évi szükségletéhez engedélyezett rendkívüli hadseregi hitel; IV. az 1903. évi póthitelek; V. a külügy-miniszterium 1902. évi rendkívüli szükségletéhez engedélyezett póthitel felhasználási és elszámolási határidejének kiterjesztése; VI. a hadsereg 1900. évi rendkívüli szükségletéhez engedélyezett egy és a hadsereg 1901. illetve 1902. évi rendkívüli szükségletéhez engedélyezett néhány hitel felhasználási határidejének kiterjesztése. VII. az 1902. évi június 19-ikén Általunk jóváhagyott bizottsági határozatokkal (VI. határozat) a hadsereg 1902. évi szükségletéhez engedélyezett rendkívüli hitel felhasználási és elszámolási határidejének kiterjesztése és VIII. az osztrák-magyar monarchia közös kiadásainak és bevételeinek 1901. évi zárszámadása tárgyában hozott felettebbi határozatait közös miniszteriumnak előterjesztése folytán az 1867. évi XII. trv.-cikk értelmében ezennel jóváhagyjuk és megerősítjük. Kelt Wien, 1904. évi február hó 28-ikán Ferenc József s. k., Goluchovski s. k., Burián s. k., Pitreich s. k. altábornagy.

A beruházási törvényjavaslat. A beruházási törvényjavaslat, mint már említettük, nem sokára a parlament elé kerül. A kormány a törvényjavaslatot, mely erős korrekturát szenvedett, a napokban fogja a parlament elé terjeszteni. A javaslatban nagyobb összegeket vettek föl a közutak és a vasutak építésére, valamint a fiúmei

A „TORONTÁL“ tárcája

Estély a báróéknál.

Báró Louvier ötvenézer frank évi jövedelem felett rendelkezett, hanem azért fősvényebb volt mint az, akinek kenyérre kell minden garasa, és ugyszólván csak az az egy gondolat foglalkoztatta lelkét, hogy milyen módon takaríthatna meg valamit kiadásából.

Már annyira ment zsugoriságában, hogy a feleségétől is megvonta a legszükségesebb dolgokat.

És nem használt sem a feleség szemrehányása, sem a rokonság beavatkozása, a báró zsugoriságán nem változtatott semmit, sőt ha lehetett volna, még zsugoribb módon él. Mindenben takarékoskodott, a ruházkozásban, a fűtésben, az étkezésben, eseléség számában, szóval mindenben, amiben csak lehetett.

A család ősi kastélya Bordeauxban volt és a báró is ott lakott azok között a talak között, amelyek apáinak adtak hajlékot. A Louvierék mindig közszeretben álló nemesek voltak s mikor a mi bárónk megházasodott, őt is, feleségét is kitüntető szívélyességgel fogadta a bordeauxi társaság. Nem volt a környéken egyetlen egy ünnepély vagy mulatság sem, amelyre a fiatal pár hivatalos nem lett volna.

És a báró, mihelyt nem volt szó a saját zsebének veszedelméről, el is ment szívesen mindenüvé, mert nem volt ellensége a jó mulatságnak. Ő maga azonban soha sem látott magánál társaságot.

Ez az állapot azonban nem tarthatott így nagyon sokáig, mert egy idő múlva természetesen mindenkinek feltűnt, hogy a báróék egyetlenegy meghívást sem viszonzoznak hasonló szíves-

séggel. Ennek az észrevételnek pedig az lett legtermészetesebb következménye, hogy lassankint kezdtek a meghívások az ismerősök részéről is gyérülni, végre pedig teljesen ki is maradtak.

A fősvény embereket sehol sem szeretik.

Ez a visszavonult, egyedül való élet azonban sehogy sem tetszett a fiatal bárónak, aki szerette a jó társaságot. Azonkívül pedig jogot is formálhatott hozzá, hogy kellemes életben legyen része, mert százezrekre menő vagyont hozott férjének hozományul. A fiatal asszonyt tehát valósággal felhaborított férjének zsugorisága, amely már minden megengedhető határon túlment.

Nem volt tehát hiány szemrehányásokban, amelyek azonban úgy pattantak vissza a báró cinikus nyugalmán, mint a falrahányt borsó.

Egy napon azonban a fiatal asszonyka végre teljes elkeseredéssel tört ki és kijelentette, hogy nem hagyja magát többé a világtól elzártni, mint egy rabot.

— Mit akarsz ezzel mondani? — kérdezte a báró bosszusan.

— Hát nem veszed észre, hogy mindenünnen kihagynak bennünket? — felelte az asszonyka haragosan. — Endolfék a napokban estélyt adtak és bennünket elfelejtett rá meghívni.

— Ez igaz, — mondta a báró. — De ez csak véletlenségből történhetett, mert eddig mindig meg voltunk hívva és el is mentünk mindig hozzájuk.

— Ugy? Hát Casak grófné? Ő is véletlenségből feledkezett meg rólunk? A legutóbbi ebédjén ott volt az egész bordeauxi társaság, csak mi nem lehettünk ott, mert meg sem hívtak.

— Ah, az semmi! Azért ha a grófnál, vagy a grófnéval találkozunk, mégis mindig kitüntető szívélyességgel közelednek hozzánk.

— Hiszen te mindenre találsz kifogást, de

azért azt csak befogod ismerni, hogy még is csak lealázó dolog az, hogy még Dubasék is megfellekednek az emberről. A legutóbbi estélyükre ők sem hívtak meg bennünket. Ez már mégis csak sok! Dubasék, akik azelőtt szerencsésüknek tartották még azt is, hogy ha szóba állottunk velük, vagy ha köszöntésüket fogadtuk.

— Micsoda? Dubasék sem hívtak meg?

— Nem hát!

— De hát miért nem?

— Még kérdezed? Hát azért, mert már igazán botrányos a fősvénység. Elmégy mindenüvé, ahova csak meghívják és fenéig élvezed a vendégség előnyeit, hanem arra már fősvény vagy, hogy viszonzod a szíveskedést, — még soha senkit nem láttál magadnál; soha senkit egy szívalral a magadébol meg nem kínáltál. Szégyenlem magamat miattad, már alig merek kimegni az utcára, az emberek szeméi elé! . . .

— Te tulzol! felelt a báró.

— Oh nem, még a valóságnál is kevesebbet mondok! Őt esztendő óta jársz el mindenüvé és vendégeskedel, de soha még nem viszonzotad a meghívását senkinek.

— Viszonzni? Azt akarod talán, hogy ebédet adjak?

— Azt hát!

— És utána talán még tánc is legyen?

— Mi volna abban olyan nagy szerencsétlenség?

— Hogy mi? . . . Hogy mi volna benne a szerencsétlenség? . . . Hát a fagyalt, a frissítók, a pezsgő? Nem, lelkem, az borzasztó pénzbe kerülne.

— De hát mi az ördögnek zsugorgatsz? Gyermekekünk nincs, a vagyonunk jövedelméből királyi fényüzéssel élhetnénk! A másvilágra ugy sem vihetjük a pénzünket magunkkal!

— Nekem egyelőre nincs szándékomban a

kikötő kibővítésére. A Duna-Tisza-csatorna építése nem szerepel a beruházási törvényjavaslatban, mert az erre vonatkozó tervezési munkálatok még nincsenek teljesen befejezve. A földmívelésügyi minisztérium hatáskörébe tartozó intézményekre szintén nagyobb összegeket fordít a javaslat, mint az előző kormányjavaslat. Ellenben a belügyi és pénzügyi tárca ügykörébe vágó beruházások kisebb összegekkel szerepelnek a javaslatban. A beruházási törvényjavaslat 250 millió korona kiadást kontemplál.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/6 óráig kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— **Személyi hír.** Dr. Dellimanic Lajos főispán visszaérkezett Nagybecskerekre.

— **Változások az egyházmegyében.** A megyés püspök Berk János német-cerneyai segédlelkészt hasonló minőségben O-Bessenyőre helyezte át és Rossmann János újonnan felszentelt papot Német-Cerneyára segédlelkésszé nevezte ki. — A megüresedett német-eleméri plébánia ideiglenes vezetésével Manoeuvre Péter segédlelkészt bízta meg.

— **A bíróság köréből.** A m. kir. igazságügy-miniszter a nagybecskereki kir. törvényszéknél ideiglenes minőségben alkalmazott dr. Bertin Lajos aljegyzőt ebben az állásában végleg megerősítette.

— **Gaal Imre temetése.** Gaal Imre eleméri plébánost a közép-ortodox egyházkerület esperesét, ma délután temették el óriási részvét mellett Eleméren. A gyászszertartást Szabó Ferenc országgyűlési képviselő, nagybecskereki apát-plébános végezte fényes papi segédlettel s magas szárnyalású beszédben bucsusztatta el az elhunytat. A temetésen megjelent a közép-ortodox espereskerület egész papsága s azonkívül óriási közönség kísérte utolsó útjára a közszereketben és tiszteltetben állott esperes-plébánost.

— **A szabad liceum vezetősége** holnap csütörtökön este fél 9 órakor a kaszinó kistermékben ülést tart, melyre ezúton is meghívja a tagokat.

— **Halálozás.** Schityárevits S. J. törökbecsei kereskedő hosszas és kínos betegség után 1. évi február hó 29-én meghalt.

— **Az ideai fegyvergyakorlatok.** A közös hadügyminisztérium a tartalék és póttartalék fegyvergyakorlatokra való behívására vonatkozólag rendeletet bocsátott ki. Ez a rendelet mindazoknak a kívánságoknak a tekintetbevételével adatot

ki, amelyeket a delegációban hangoztattak. A magyar korona országainak területéről kiegészülő csapatoknál a fegyvergyakorlatok idejét úgy határozta meg, hogy az a bekövetkező ujoncképzéssel ne essen össze. Ennélfogva a fegyvergyakorlatok május 15-én nem fognak túlterjedni. Tartalékos tisztek és hadapródok közül csak azok fognak ezekre a tavaszi gyakorlatokra behívotni, akiknek a katonai szabályzat értelmében ebben az évben okvetlenül be kell vonulni; a többiek pedig valószínűleg ősszel kapják a behívót. Azoknál a csapattesteknél, a melyeknél a behívandók száma oly nagy volna, hogy azok kiképzését hátráltatná, egy rész a későbbi (őszi) hadgyakorlatokra maradhatna fenn, melynek időpontját később állapítanák meg. Azok a tartalékos tisztek és hadapródok, a kik az okkupált területen állomásozó csapatok állományába tartoznak, a fegyvergyakorlatot ezeknél a csapatoknál kötelesek elvégezni. Azok a tartalékos tisztek és hadapródok, kik a magyar korona országaihoz kiegészítő csapatokhoz tartoznak, első fegyvergyakorlatukat vagy ennek megismétlését április s május hónapokban tartoznak elvégezni. A második és harmadik fegyvergyakorlatokra néve az utasítások később fognak kiadotni. A bécsi Reichswehr közli az 1894. évi nagy hadgyakorlati programját is, a mely szerint az idén a 2., 8., 9. és 14. hadtest vesz részt a hadgyakorlaton. Mind a négy hadtest osztrák, a magyar hadtestek tehát nem mennek a királyi hadgyakorlatra, sőt az említett hadtestek területén állomásozó magyar ezredeket is, nevezetesen a 6., 51., 60., 72. és 101. gyalogezredeket s a 4. huszárezredet is kihagyták a hadgyakorlatok programjából.

— **A sötét ut.** Pancsováról írják: Dr. Gyertyánffy Jenő pancsovári főszolgabíró a minap hajnalban Nagybecskerekre akart utazni. Saját fogatán hajtatott a révaufalvi úton levő állomáshoz, a melyen azonban a lámpák oly messzire vannak egymástól, hogy ott teljes sötétség uralkodik. Így történt azután, hogy a lovak nekimentek az ut szélén álló kocsinak. A rud a főszolgabíró egyik értékes lovának a szügyén ment keresztül, minek következtében az elhullott. A főbírónak és kocsinak nem történt baja.

— **Földrengés Temesvárott.** Földrengés volt tegnapelőtt délután Temesvárott. A földrengés délután öt óra öt perckor történt s két közepeszerű lökésből állott és mintegy két-három másodpercig tartott. Az első lökés valamivel gyengébb volt a másodiknál. Kárt nem okozott a földrengés, bár meglehetősen megrázta az ablakokat. Különös, hogy a szobákban függő tárgyakat: lámpákat, órákat, stb. nem hozta ingásba, ami kétségtelen bizonyítéka annak, hogy a lökések vertikálisak voltak. Érdekes, hogy azok, akik emeleten voltak, jobban érezték a földrengést, mint a földszinten levők. Ugy érezték mintha valami nehéz súly tárgy leesett volna a pinceben. Különben Temesvár különböző városrészeiben nem egyformán éreztető volt a földrengés. A belvárosban és a Józsefvárosban sokkal erősebbek voltak a lökések, mint a Gyárvárosban. A józsefvárosi pályaudvar

előtt egy villamos motorkocsi indulásra készen állott. 5 óra 04 perckor önmagától mintegy két lépésnyire szaladt. Az utasok előtt megfoghatatlannak tűnt fel e jelenség, míg megtudták, hogy földrengés volt. Temesvár környékén, Szakálháza, Beregszón, Szabadfalu és Utvinban érezték a földrengést.

— **Rejtélyes halál.** Mint Pancsováról jelentik, ott a napokban Roszkoveczky Anna nevű nyolc éves cselédleányka hirtelen minden előzetes betegség nélkül meghalt. A hatóság fölbontoltatta a leányka holttestét s bár a boncolás semmi gyanús dolgot nem állapított meg, a hatóság folytatja az ügyben a vizsgálatot.

— **Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni.** Mauthner féle magvakat vessenek. Idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, *Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedése Budapesten, Rottenbiller-utca, 33.*, mindenkinek ingyen megküldi. A kitűnően tisztított, legnagyobb csiraképességgel bíró, fajtiszta magvak árai alacsonyok. Különösen föllelmondók az impregnált takarmányrépmagvak és a legnemesebb gabnafélék dus választéka.

Irodalom.

— **A mi népünk** címen Győrött érdekes közgazdasági röpirat jelent meg. A röpirat figyelemre méltó dolgokra tereli rá a figyelmet s a kisipar pangásában, a házipar elhanyagolásában az iparszövetkezeti raktárak helytelen kezelésében, a gyárpar nemletében, a szövetkezetek céltelenségében, a kis városok érdekeinek elhanyagolásában, a hazai fürdők érdekeinek elmulasztásában és a kivándorlás ügyének elhanyagolásában találja a magyarság bajainak főokait. Kifogásolja a törvénykezési és közigazgatási területek beszüntését s ránk nézve figyelmeztet az okoskodásra, hogy Torontalmegye északi járásából Szegedmegyét kellene létesíteni. Az okoskodáshoz azonban az itteni helyzetnek és viszonyoknak nagyobb ismerete volna szükséges.

— **A „Zenélő Magyarország”** zongora és hegedű zenemű folyóirat most megjelent XI. évfolyam 5-ik füzeté a következő szép zeneműgyűjteményeket közli: I. Sipos Antal „Feltámadt a csillagos ég” nagyon szép, hangulatos magyar dalát. II. Hetényi Albert „A hamis tanu” melodramát. Arany János költeményere. III. Tochaikowsky Péter „op. 40. Chanson triste” salonarabot. IV. Schumann Róbert: a) „A rózsák és lilium — Die Rose und die Lilie”. b) „Ha szép szemedbe nézhetek — Wenn ich in deine Augen seh” műdalokat. Ily gazdag tartalommal jelenik meg a minden zenekedvelőnek kiváló fontosságú zeneműfolyóirat minden egyes füzeté, úgy hogy előfizetői az érdemesebb zeneműveket, melyek az év leforgása alatt megjelennének, a havonta kétszer megjelenő füzetekben kapják. Előfizetési ára egész évre 24 füzetre 12 kor., felévre 12 füzetre 6 kor., egy negyedévre 6 füzetre 3 korona. Előfizetheti a most folyó I. évfolyamra, vala-

másvilágra menni, hanem azt látom, hogy te még koldusbotra juttatsz engemet, ha nem tartalak féken.

— Nos, tudd meg hát, hogy én még éppen-séggel jóllaktam most már ezzel a raboskodással és nin s kedvem magam tovább is fogva tartatni. Én élni akarok és pedig úgy akarok élni, mint egy baróné, nem pedig úgy, mint egy apáca. Érted? — Kérlek szépen! Élj úgy, ahogy akarsz. Ki akadályo téged ebben?

— Igen; könnyű azt mondani, hogy éljek úgy, ahogy akarok! De csak nem képzeled, hogy túrni fogom majd az emberek lenézését.

— Ugyan kérlek! Meglátod csak, mihelyt megjönnek az első téli napok, mennyi meghívásban lesz részünk!

— Arra ugyan hiába számítsz.

— És az asszonykának igazat adtak az események. Telen át egész Bordeaux kitűnően mulatott, bálok, ebédek, vacsorák, estélyek voltak mindenütt, de a bárók sehova sem kaptak meghívást.

— Ez aztán a bárót is bántani kezdte, mert minden szigorúsága dacára is szeretett jól enni és inni, különösen ha a mások költségére tehetette.

— Neked aligha igazad nem volt — mondta tehát egy napon feleségének — az emberek csak-ugyan mellőznek bennünket.

— Te valószínűleg úgy akartad mondani, hogy téged mellőznek! — felelt az asszonyka eszpósen.

— Mondjuk hát úgy! Hanem ez a dolog meglehetősen kellemetlen. Mert nekem tulajdonképpen életszükségletem a társaság, a kedélyes diskurzus. És aztán jól is eszik, kitűnő bort is kap az ember az ilyen összejöveteleken. A szivarok is kifogástalanok...

— Nem is olyanok, mint a te szivaraid, amelyekkel minden szobámat összefüstölöd.

— Jo, jó! Csak hogy azokat a szivarokat meg is kell fizetnem — mondta a báró egy kiesit idegesen.

Ezzel egy időre megint abban maradt a beszélgetés, de a tárgyalások eszentul napirenden voltak a házastársak között, míg végre a báróné mégis keresztüvitte akaratát és rávette a bárót, hogy ebédet adjon.

A báró nagy neh zen bele ment a dologba, mert belátta végre, hogyha nem akarja magát végleg száműzni a társaságból, akkor okvetlenül meg kell hoznia ezt az áldozatot.

A meghívókat tehát szétküldték, amelyek az egész városban óriási feltűnést keltettek. Nem akart hinni senki a saját szemének. Szóval nagy volt a szenzáció.

A báró pedig ezuttal igazán gallérosan viselkedett. Semmit sem sokalt, semmit sem drágállott és a lakoma roppant fényesnek ígérkezett.

A meghívottak csaknem teljes számmal megjelentek, mindenki kíváncsi volt rá ugyanis, hogy milyen lesz az az ebéd, amelyet a fősvény báró ad. Annál nagyobb volt tehát a csodálkozás, mikor a nagyszerű lakoma fogásai asztalra kerültek. A vendégseregnek el kellett ismernie, hogy igaztalan volt a báróval szemben, akinek bőkezűsége minden várakozásukat felülhulta.

Már a csemegénél tartottak, mikor az utca-ról egyszerre valami elnyújtott rémületes sikoltás hallatszott fel és mindjárt utána egy inas jött be a szobában, aki valamit sugott a báró fülébe.

A báró hirtelen felugrott a helyéről és bocsánatot kérve távozott néhány pillanatra. Mikor visszatért, roppant izgatottnak látszott és a ruháján meg a kezén véryomok voltak láthatók.

— Istenem, mi történt?! Kérem, báró beszéljen! Mi történt odakin? Mitől véres a keze? — A vendégek valóságos khaoszban kiabáltak össze-vissza mindenfélét, mikor a báró kezét és ruháját észrevették.

— Borzasztó szerencsétlenség tanuja voltam odalent, uraim — felelt a báró látható megindultsággal — egy munkást éppen itt a házam előtt ütött el egy automobil.

— Oh, az a gyors hajtás! Az a gondatlanság! — kiabáltak a vendégek.

— A szerencsétlen ember súlyosan megsebesült — folytatta a báró — most azonban már jó helyen van szegény: kocsimon beszállítottam a kórházba. Folytonosan a felesége és a gyermekei után siránkozott a szegény. Őt apró gyermeke van a szerencsétlennek, akik most inségbe jutnak.

— Milyen szerencsétlenség! — sóhajtott egy hölgy.

— Szegények! — mondta egy másik.

— Bocsássanak meg, kérem, hogy ilyen sötét képekkel untatom önöket, — folytatta a báró — de kénytelen vagyok vele, mert szükségét látom, hogy önök velem együtt segítségére siessenek ennek a szerencsétlen családnak. Indítványozom, hogy rakjunk össze a szerencsétleneknek egy pár fillért.

Általános helyeslés fogadta a báró indítványát, aki egy tálcát vett kezébe, amelyre kiborította pénztárcája tartalmát. Aztán kézzel-kézre járt a tálcá s mire ismét visszakérült a báróhoz, tele volt arannyal.

Az est hátralevő része a legjobb hangulatban folyt le s mikor a vendégek távoztak, el voltak tevé a báró szeretetreméltó hazigazdai tulajdonságaitól és emberszeretetőitől.

A házastársak ismét egyedül maradtak. A báró ott ült az asztalnál és az összegyűlt pénzt számlálgatta, az asszony a kandallóhoz támaszkodva szótlanul nézte a jelenetet.

— Ezerbét száz frank! — mondta végre a báró, helyéről felállva és a pénzt tárcába téve.

— Mikor adod át a szerencsétleneknek? — kérdezte a baróné.

A báró felvonta a vállát és az ajtó felé ment; mielőtt azonban az ajtót betette volna maga után, még visszaszólt:

— A mai est költségei fedezve vannak!

Ernest Fourier.

mint az előző évnegyedekre is Budapesten a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában, VIII. József-körút 22/24. sz. hol egyúttal minden nyomtatásban megjelent zenemű a legolcsóbban megszerezhető.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése március 2-án.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, március 2.

A képviselőház ma délelőtt ülést tartott, a melyen az előterjesztések során a kormány tagjai egész sereg törvényjavaslatot terjesztettek be, így:

Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter benyújtja a Németországgal kötendő kereskedelmi szerződés ügyében megindítandó tárgyalásokra vonatkozó törvényjavaslatot.

Plósz Sándor igazságügyminiszter a főudvarnagyi bíráskodásra, Tallián Béla földművelési miniszter a határvidéki tanulmányi alap ügyének rendezésére, Nyiró Sándor honvédelmi miniszter pedig a közös hadseregnél létesítendő alapítványokra vonatkozó törvényjavaslatot. Tisza István gróf miniszterelnök be terjeszti a vármegyei tisztviselők fizetésének rendezéséről, az 1894. XXXIII. törvényi módosításáról és az 1905-iki választói névjegyzék kiigazításáról szóló törvényjavaslatokat. Főlemlíti továbbá a miniszterelnök, hogy legközelebb benyújtja az állami beruházásokról, a vasutak fizetésrendezéséről, a felekezeti iskolák tanítóinak fizetéséről, a magyar oktatási rendszernek a nem magyar tanítvány iskolákra való kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatot.

Napirend előtt Holló Lajos támadja a miniszterelnököt a delegációs dolgokért, a bécsi magyar minisztertanácsért és azért, hogy szerinte a magyar kormány alárendeli magát a közös miniszteriumnak.

Tisza István gróf miniszterelnök nyomban felel Holló Lajosnak s kijelenti, hogy a delegáció nem lépte túl hatáskörét s visszautasítja, hogy a közös miniszterek befolyással volnának a magyar kormány intézkedésére. Hangsúlyozza, hogy olyan kezekben van az alkotmány, hogy minden ilyen föltevés rut gyanúsítás a koronával szemben. (Ellentmondás balról.) A Bécsben tartott magyar minisztertanács törvényes, hisz Mátyás király is tartott Bécsben tanácskozásokat.

Kiáltások balról: De elfoglalta Bécs!

Tisza István gróf miniszterelnök: A magyar kormány mindenütt a magyar államot képviseli. (Élénk helyeslés és taps jobbról.)

Holló Lajos válasza után Günther Antal támadja a miniszterelnököt s ő is a bécsi minisztertanács törvénytelenségét emlegeti.

Tisza István gróf miniszterelnök csodálkozását fejezi ki, hogy a komoly Günther a frivol gyerekes játékot üzőkhöz csatla-kozik.

A miniszterelnök erélyes kijelentésére az obstrukcionista nagy zajt csaptak, úgy hogy az elnök az ülést fölfüggesztette.

Az ugynevezett harcoló ellenzék szünet után zárt ülést kért, a mit az elnök a szabályok értelmében elrendel.

A zárt ülésen Holló Lajos, Szederkényi Nándor, Batthányi Tivadar gróf és Mojnár Jenő támadták Tiszát nekik nem tetsző erélyes beszédéért.

A zárt ülés folyik.

Az orosz-japán háború.

Az oroszok verezése a szárazföldön.

Budapest, március 2. (A „Torontál” eredeti táv.) Londonból táviratozzák: A japán hadügyminiszterium jelentése szerint Andon és Pönjang között a japánok az orosz lovasságot megverték.

A helyzet Port-Arthurban.

Budapest, március 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A legújabb egybehangzó jelentések szerint az oroszok helyzete Port-Arthurban immár tarthatatlan s valószínű, hogy Port-Arthur rövid idő alatt a japánok kezébe kerül. A „Retvizan” hadihajót multkor a külső kikötőben annyira összelövdözték a japánok, hogy nem bír elmozdulni a helyéről.

Kína és a háború.

Budapest, március 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Sanghaiból táviratozzák, Kína rövid idő alatt befog keveredni a háborúba s úgy tátszik készül is erre, mert a kínai csapatok folyton nyomulnak észak felé.

A cárné a katonákhoz.

Budapest, március 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervárról sürgönyzik: A cárné Skridlow tengernagyhoz táviratot intézett, hogy fejezze ki a legénységnek üdvözlését azért a meggyőződésükért, hogy inkább elpusztulnak a házáért, mintsem elveszítsék Szent-András lobogóját.

József főherceg születésnapja.

Budapest, március 2. (A „Torontál” eredeti táv.) Ma üli József főherceg születésének hetvenegyedik évfordulóját. A főhercegi család teljes csendben családi körben ünnepelte az évfordulót, de a főherceget mindenünnen elárastották jó kívánságokkal.

A hercegrímás állapota.

Budapest, március 2. (A „Torontál” eredeti táv.) Vasary Kolos biboros hercegrímás állapota, az orvosok jelentése szerint, már kielégítő s állandóan javul, úgy hogy remélhető, hogy a jövő héten elhagyhatja ágyát.

A kultuszminiszter Bécsben.

Budapest, március 2. (A „Torontál” eredeti táv.) Berzeviczy Albert vallás-és közoktatási miniszter ma Bécsbe utazott a temesvári gör. kel. szerb püspök eskületételére.

Gromon államtitkár kitüntetése.

Budapest, március 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint illetékes forrásból jelentik, a király Gromon Dezső honvédelmi államtitkárnak a vaskorona rend nagykeresztjét adományozta. A kitüntetésről szóló királyi kézirat a hivatalos lap legközelebbi számában jelenik meg.

A temesvári szerb püspök esküje.

Budapest, március 2. (A „Torontál” eredeti táv.) Bécsből jelentik: Letits György az új temesvári gör. kel. szerb püspök holnap délelőtt teszi le az esküt a király kezébe.

Elpusztult család.

Budapest, március 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Körmendről egy egész család pusztulásáról adnak hírt. A vármegyei Viszák községben Pungor István gazda családja ugyanis az elmúlt este nyugovóra térvén, a gazda a hideg ellen erősen befűtött szénnel. Az elzárt szobában kifejlődött szén-gáz aztán reggelre megfojtotta a család három tagját. A családfejt és két gyermeket a szomszédok reggel még életben találtak, de az ő életbenmaradásukhoz sincs remény.

Öngyilkos diák.

Budapest, március 2. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Aradról jelentik, Sonn Rezső az ottani áll. főreáliskola VI-ik osztályának tanulója tegnapelőtt öngyilkos szándékkal a Marosba ugrott s belefullt. Tettének okát biztosan nem tudják, de úgy mondják, hogy otthon megpirongatták s ezért követte volna el tettet.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1904. március 2.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	Kilós	50 kilogr. ára		Kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki uj	76	8,60	8,85	80	9,—	9,25
Pestvidéki uj	76	8,55	8,80	80	9,—	9,15
Bánsági uj	76	8,50	8,80	80	8,90	9,10
Bácskai uj	76	8,60	8,85	80	0,—	0,—
Rozs	uj elsőrendű	70—75		7,80	6,95	
„	„ másodrendű	—		6,70	6,80	
Árpa	„ takarmány	60—62		5,95	6,15	
„	„ égetni való	62—64		5,85	5,95	
„	„ sörfőzésre való	64—66		0,—	0,—	
Zab	„	39—41		6,—	6,20	
Tengeri	„ bánsági	—		5,85	6,—	
„	„ másnemű	—		0,—	0,—	

Határidő-üzlet.

Budapest, március 2. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tözsdén az árak nagyobb mértékben csökkentek. Délizárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1904.)	8,67
Buza (októberre 1904.)	8,38
Tengeri (áprilisra 1904.)	5,49
Zab (áprilisra)	5,76
Zab (októberre)	—
Rozs (áprilisra)	6,85
Rozs (októberre)	—

Felelős szerkesztőnk távollétében a szerkesztésért felelős: SOMFAI JÁNOS.

163.348/1903. szám.

M. kir. államvasutak

Legolcsóbb utazás

Olaszországba és Dél-Franciaországba Budapest—Uj Dombóvár—Fiume át a Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási-Társaság Fiume és Velence, illetve Ancona közt közlekedő gőzhajóin.

Hajójáratok menetrendje.

1903. november hó 1-től visszavonásig.

1. Indulás Fiuméből Velencébe minden kedden és szombaton este 8 óra 15 p.kor.
2. Indulás Fiuméből Anconába minden hétfőn reggel 7 óra 30 perckor és minden csütörtökön este 8 óra 15 perckor.
3. Indulás Velencéből Fiuméba minden hétfőn és csütörtökön este 8 órakor.
4. Indulás Anconából Fiuméba minden szerdán reggel 7 órakor és minden szombaton este 8 óra 30 perckor.

Menettartam 10 óra.

Velencében érkezés és indulás a Szt.-Mark-téren.

Menetdíjak

a hajó-átkeleési illetékekkel együtt:

Honnan	H o v á	Pénz-érték	Gyorsvonat		Személyvonat III.
			I.	II.	
o s z t á l y					
Budapest	Velence vagy Ancona	kor.	40-00	30-00	16-00
„	Cannes	franc	122-45	87-80	—
„	Firenze	—	79-80	58-10	32-50
„	Genova	—	95-55	69-10	38-95
„	Grasse	—	124-60	89-25	—
„	Lyon-Perrache	—	134-55	95-70	—
„	Marseille	—	144-05	102-40	—
„	Milano	—	76-25	55-60	31-05
„	Menton	—	116-30	83-65	—
„	Napoli	—	106-85	77-05	43-60
„	Nizza	—	119-00	85-45	—
„	Róma	—	80-05	58-25	32-60
„	Torino	—	95-40	69-00	38-90
Bécs	Velence vagy Ancona	kor.	51-40	37-40	19-50
Berlin	„	márka	103-80	73-50	41-20
Breslau	„	—	80-60	58-00	31-80
Hamburg	„	—	130-20	93-10	54-90

A gőzhajókon egy ágyért két korona után fizetendő.

A hajó-átkeleési díj magában Fiuméből—Velencébe vagy Anconába:

Diszterem hálólhelyyel együtt . . . . . 16 kor.
I. osztály . . . . . 12 „
III. (fedélzet) . . . . . 6 „

A gőzhajóknak a Budapest—Fiume közt közlekedő gyorsvonatokkal, valamint Velencébe és Anconába a Róma, Napoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé induló, illetve onnan érkező olasz vonatokkal közvetlen csatlakozásban állanak. Fiuméba a vonatok a gőzhajók kikötőhelyéig közlekednek s onnan indulnak.

Fiuméből—Dalmáciába naponkint indulnak gőzhajók, ezek közül hetenkint 4 gyorsjárat és pedig: Zarába, Spalatoba, Metkovicba, Raguzába és Cattaróba, melyek menetrendje az „Utmutató”-ban foglaltatik.

Menetjegyeket és csoportosítható körutazási jegyeket a fent megnevezett állomások, ugyszintén a magyar kir. államvasutak központi menetjegyirodái Budapesten és Bécsben, továbbá a Cook Tamás és fia cég utazási irodái Budapesten és Bécsben adnak ki, ahol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Csanádmegyében, Marczibányi—Dombegyháza község határában, közvetlen a község alatt a Battonya—Kevermesi műút mindkét oldalán elterülő, a battonyai vasutállomástól 1 1/2 órányira fekvő 322⁵⁰³ hold (1100 □-ötes) kiterjedésű, zöldségtermelésre alkalmas, **kitűnő minőségű föld**, esetleg három részre osztva, mindegyik részen megfelelő lakóház és gazdasági épülettel

1904. évi október hó 1-től 6 évre haszonbérbe adandó.

Bővebb felvilágosítást nyújt

Balku Gyula,
Szerbnagyszentmiklós, Torontálmegye.

(211-32)

Torontálmegye nagyszentmiklósi járás főszolgabírójától.

913. szám. kig. 904.

203-33

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye nagyszentmiklósi járáshoz tartozó Kis-Teremia községében 600 korona törzsfizetéssel rendszerezített községi irnoki állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket folyó évi március hó 31-ig küldjék hozzám be.

Nagyszentmiklóson, 1904. évi február 25-én.

Hadfy,
főszolgabíró.

867/904 sz.

212-22

Pályázat.

Torontálmegye Nagy-Gáj községben lemondás folytán megüresedett községi szülésznői állásra pályázatot nyitok.

Javadalmazása: Kézpénzfizetés 180 korona.

Minden egyes szülésnél való közreműködésért 2 korona. A községi előjáróság által igazolt szegényeket ingyen tartozik kezelni.

Pályázati határidő f. évi március hó 20-ika.

A pályázati kérvények oklevéllel szabályszerűen felszerelve alulírt főszolgabíróhoz nyújtandók be.

A magyar nyelven kívül a német és szerb nyelv bírása megkívántatik.

A választás határidejét a folyamodókkal külön fogom közölni.

Bánlak, 1904. február 27.

Dr. Kropf,
t. főbíró.

4201/1903.

214-32

Pályázati hirdetmény.

Románpetre községben szervezett és választás útján betöltendő községi végrehajtó-irnoki állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket hozzám f. évi március 20-áig nyújtsák be.

A végrehajtó-irnoki állással a következő javadalmazás van összekötve:

Kézpénzfizetés 840 korona

Lakbér: 120 korona,

Alibunár, 1904. február 26.

Radonits,
főszolgabíró.

483. sz. 1904.

220-21

Árverési hirdetmény.

Torontál Sziget község előjárói részéről közhírré tételik, hogy a község tulajdonát képező temesi rétvámjog folyó évi március hó 15-én d. e. 10 órakor tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek 6 évre fog bérbe adatni.

A részletes feltételek a jegyzői irodában tekinthetők be.

Kelt Torontál Szigeten, 1904. évi február hó 29-én.

Az előjáróság.

Szeged—nagykikinda—nagybecskereki h. é. vasut.

Érvényes: 1903. évi október hó 1-étől.

Oda				Szeged—Karlova—Nagy-Becskek.				Vissza				
Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	V.-v.	8.				V.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	
4402	4404	4406	4414	4413	4405	4403	4401	4413	4405	4403	4401	
I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	
650	1010	815	—	230	—	—	—	125	—	740	—	715
915	1134	935	—	351	—	—	—	1206	—	621	—	438
1015	1205	1009	—	426	—	—	—	1131	—	548	821	425
1015	1235	1035	—	453	—	—	—	1104	—	522	717	323
1227	—	1120	—	407	—	—	—	1030	—	426	—	245
145	1201	—	606	ind. Szeged	—	—	—	834	—	357	—	1232
155	1211	—	618	érk. Szőregh	—	—	—	820	—	345	—	1220
155	1212	—	619	ind. Szőregh	—	—	—	819	—	344	—	1219
203	1220	—	629	*Ó- és Uj-Szt.-Iván	—	—	—	810	—	335	—	1211
217	1232	—	645	*Gyála	—	—	—	754	—	323	—	1157
221	1239	—	700	Szerb-Keresztur	—	—	—	745	—	315	—	1149
248	105	—	735	Törökkanizsa	—	—	—	720	—	257	—	1130
302	119	—	755	Szanád	—	—	—	649	—	235	—	1110
312	128	—	821	Csóka	—	—	—	635	—	224	—	1059
325	141	—	840	Tisza-Szt.-Miklós	—	—	—	604	—	210	—	1044
339	155	—	901	Pádé	—	—	—	545	—	155	—	1029
353	209	—	920	*Esztermajor	—	—	—	522	—	138	—	1013
405	221	—	937	Bocsár	—	—	—	508	—	127	—	1001
415	231	—	948	érk. Karlova (9.)	—	—	—	455	—	115	—	949
V.v. 4112	—	—	1031	érk. Nagy-Kikinda (9.)	—	—	—	—	—	—	—	V.v. 4111
I-III. 350	155	715	—	ind. Nagy-Kikinda (9.)	—	—	—	350	—	1158	—	I-III. 1031
444	246	802	—	ind. Karlova (9.)	—	—	—	—	754	100	—	928
459	256	812	—	Beodra	—	—	—	—	745	1251	—	918
510	306	831	—	*Vincevár	—	—	—	—	735	1241	—	906
558	327	845	—	Török-Becse-Araes	—	—	—	—	715	1221	—	843
625	345	908	—	Kumán	—	—	—	—	657	1203	—	754
647	404	922	—	Melenceze	—	—	—	—	643	1149	—	736
705	420	938	—	Elemér	—	—	—	—	622	1128	—	708
722	435	953	—	érk. Nagy-Becskek (1. 2.)	—	—	—	—	607	1112	—	645
1213	920	—	—	érk. Pancsova-Józsefváros (2.)	—	—	—	—	—	—	—	150
—	620	—	—	érk. Szécsány (1.)	—	—	—	—	—	—	—	802

Oda				Nagy-Kikinda—Karlova.				Vissza				
V.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	9.				Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	V.-v.	
4512	4502	4504	4506	4501	4503	4505	4511	4501	4503	4505	4511	
I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	
650	1010	815	230	ind. Budapest ny. p. u.	—	—	—	—	—	—	—	
—	930	—	410	ind. Temesvár-Józsefváros	—	—	—	—	—	—	—	
350	1158	155	718	ind. Nagy-Kikinda	—	—	—	624	—	841	149	1031
415	1220	221	738	ind. *Váalom	—	—	—	558	—	821	123	1005
429	1235	239	752	érk. Karlova (8.)	—	—	—	540	—	806	105	953
844	357	—	1232	érk. Szeged (8.)	—	—	—	—	—	—	—	600
722	—	435	937	" Nagy-Becskek (8.)	—	—	—	—	—	—	—	645
1213	—	920	—	" Pancsova-Józsefváros (8. 2.)	—	—	—	—	—	—	—	150

Hirdetések

felvétetnek a „TORONTÁL“ kiadóhivatalában.

FELTŰNŐ UJDONSÁG.

Delice

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszerűen veszi és többé mást nem szíhat.

5-x.18

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.

713/904 sz. 215-22

Pályázati hirdetmény.

A Gaád és Fodorháza kisközségekből álló Gaád székhelylél bíró körszülésznői állás, melylél évi 160 korona kézpénz-javadalom s a szabályrendeletszerű közreműködési és látogatási díjak járnak, választás útján betöltendő lévén, felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy törvényes képesítésüket folyó évi március hó 25-ig a módosi szolgabírói hivatalhoz nyújtsák be.

Módos, 1904. évi február hó 27-én.

Steinbach Antal,
főszolgabíró.